

dringen. Snel ontrolde ze zich, nieste en snuifte een paar maal, draaide zich om met een ruk, en marcheerde, voor de meester het beletten kon, met een vaartje er op los.

De tafel was hoog, 1.50 M., dus circa 10 egel-hoogten; maar onze egel deed net of het gelijkvloers was en duikelde, aan den rand gekomen, kalmpjes naar beneden. De kinderen, die het zagen, schreeuwden van angst; ze dachten dat het dier hartstikke dood zou vallen; maar het had geen nood. Zij had zich zoo snel ingerold onder het vallen, dat ze op haar pennen viel, als op zoovele buffers; in een ommezentje had ze zich op den grond weer ontrold en zelde met paar zwaaien op het fijne schoteltje toe.

Zij is nog een maand ongeveer thuis mijn kostgangster geweest. 't Liep al tegen den winter, toen ze te logeeren kwam bij een kennis en eind October sliep ze vetgemest in. Haar winterslaapje bracht ze door in een hoekje van den kelder, vlak onder het luikje, dat altijd openstond; dus niet op 't warmste plekje; van turfmolen en blad had ze een heel zacht nest gemaakt en ze is, voorzoover na te gaan, tijdens den winter niet wakker geweest.

Het eerste wat ze in 't voorjaar deed, was het stilletjes oppeuzelen van een gebraden rollade, die, slecht gedekt, in den kelder was opgeborgen en waarvan alleen enkele onooglijke resten werden teruggevonden.

Dat was te veel kwaads bedreven; de egel moest voortaan haar verblijf in den tuin zoeken, wat ze met genoegen deed. Ongelukkig bleef eens door een toeval de regenbak op de binnenplaats ongedekt en, hoe het kwam weet niemand, onze egel werd den volgenden morgen dood en drijvende gevonden.

Zoo eindigde haar leven; veel te vroeg naar den zin van allen, die haar gekend hadden; zelfs tot verdriet van de keukenmeid, die er in het laatst al zoo aan gewend was, dat de egel even na donker aan de tuindeur krabbelde, om binnen gelaten te worden en haar bordje melk te komen drinken.

Ook het andere egeljong, het oudste, heeft als proefbeest dienst gedaan. Hij heeft eerst tegen giftige

slangen, voornamelijk adders moeten vechten. Daarbij bleek het aan de omstaande studenten, dat de egel volstrekt onvatbaar is voor slangengif, *absoluut immuun*, zooals het heette. Duidelijk werd gezien, dat de adder, van wie de giftanden en gifklieren in volmaakt gezonden en gevulden toestand werden bevonden, den egel, die hem terstond aanviel, in den snuit beet. De egel schudde even met den kop, viel woedend opnieuw aan, verbrijzelde den adder den kop tusschen zijn scherpe insecteneters-tanden en peuzelde de slang met huid en haar, neen, dat kan niet, met vel en schubben op.

Zoo'n egelmaag is wel een van de ernstigste concurrenten van de beruchte struisvogelmaag, want het menu, dat het dier afwerkte, is fabelachtig: kaarsvet, groene zeep, fijnere toiletzeepen, brood in petroleum gedoopt, zware pruimtabak, *es war ihm alles eins*. Brandewijn en cognac kon hij niet verdragen, daar werd hij smoordronken van, zoodat hij zelfs vergat zich in te rollen, als men hem te na kwam, en niet eens meer schokte, als van vlak bij zijn oor op een spoorfluitje werd geblazen.

Jammer dat het hierbij niet is gebleven; het was zoo al erg genoeg; maar tot mijn spijt, zoo heb ik later van mijn leerling gehoord, moest onze egel ook witte en roode phosphorus slikken, waar hij tamelijk slecht tegen bleek te kunnen; strychnine was blijkbaar een geheel onoverkomelijk bezwaar voor zijn maag.

Begraven is hij niet, de oudste broer leerde net vogels-opzetten en beproefde zijn krachten nu ook maar eens op zoo'n insecteneter onder de zoogdieren; dat viel evenwel lang niet mee; het leek op niets; toen maakte hij het geraamte maar netjes schoon en zette het in de kalk; en als ons tijdschrift nu maar niet *De Levende Natuur* heette, en de foto beter was gelukt, dan hadden de trouwe en geduldige lezers van dit ellenlange opstel een afbeelding kunnen aanschouwen van den tegenwoordigen staat en aanzien van het oudste jong der egels van Amstelveen.

E. HEIMANS.



Een paar Bloemenvrienden.

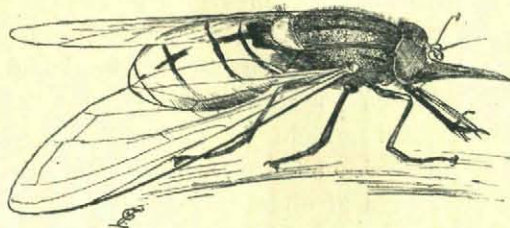
De twee zweefvliegen die wel het meest op bloemen gezien worden zijn de snuitvlieg (*Rhingia campestris*) en een andere die ik, als ik durfde de menuet-vlieg zou willen noemen, maar voorloopig maar met zijn mooien wetenschappelijke naam van *Syritta pipiens* aanduiden zal. De eerste is een vlieg van 't vrije veld, de tweede

een trouw bezoeker van bebloemde vensterplankjes, balcon en zonnige tuintjes.

Op het eerste gezicht heeft de snuitvlieg niet veel zweefvliegachtigs, of het moesten zijn lange vleugels zijn, die ver voorbij de achterlijfspunt uitsteken. Dat achterlijf is niet slank en geel met zwart of wit met zwart, zooals we dat bij zweef-

vliegen gewoon zijn, maar bruinrood, met een enkel zwart streepje en tamelijk log van vorm. Ge weet, dat zweefvliegen in vorm en kleur bijen en wespen nabootsen en dat de gelijkenis dikwijls zeer bedriegelijk is. Met de snuitvlieg is dat niet het geval. Wie het erg graag wil, zou hem kunnen vergelijken met soorten van *Tachytes* of misschien van *Sphecodes*, maar ieder die deze diertjes kent, zal mij moeten toegeven, dat de gelijkenis dan maar zeer oppervlakkig is.

Iedereen ziet in *Rhingia* meteen een vlieg. En als hij zich beweegt, dan twijfelt ge er ook niet



De Snuitvlieg (*Rhingia campestris*).

aan, of het moet wel een echte zweefvlieg zijn. Het is niet eens noodig hem te vangen om met de loupe het bekende valsche adertje op te zoeken, dat wij het vorig jaar als vast kenmerk van de zweefvliegen hebben gesignaleerd (zie *L. N. VI*, bladz. 128).

Het merkwaardigste van deze snuitvlieg is wel de kop, die van voren uitloopt in een snavelvormig verlengsel, dat onder het vliegen reeds in het oog valt. Het is niets anders dan het aanhechtingspunt voor de mondwerktuigen, die bij deze vlieg bijzonder sterk ontwikkeld zijn en hem in staat stellen zeer diepliggende honig te bereiken, honig, die de aardhommel en de honigbij niet anders dan met inbraak en diefstal kunnen verwerven. Als *Rhingia* zijn onderlip zoover mogelijk vooruitsteekt reikt hij 12 mM. ver, wat voor een vlieg een buitengewone lengte is.

Hij is dan ook op alle bloemen te vinden, van de „gemakkelijke” boterbloemen af tot smeerwortel en iris toe, die bij de insecten bekend staan als bloemen, waar je je eenige moeite moet getroosten om bij het lekkers te komen.

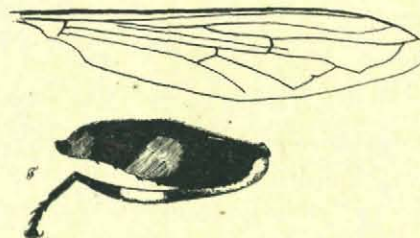
In verscheiden boeken die over bloembestuiving handelen, wordt een andere snuitvlieg het meest genoemd en wel *Rhingia rostrata*. Werkelijk komen er in Europa twee soorten van *Rhingia* voor, maar ik zou mij daarover niet al te zeer bekommeren, want ze lijken op elkander als twee druppels water. Het meest in 't oog vallend verschil is, dat *R. campestris* de rugzijde van het borststuk zwartachtig blauw heeft en *R. rostrata* blauwzwart. Wie met dit onderscheid nog niet tevreden is, zie ook eens naar het achterlijf en de pooten, die bij *R. rostrata* rood en oranje zijn, met alleen wat zwart aan de

achterste pooten, terwijl *R. campestris* op den rug een min of meer afgebroken zwarte middenlijn vertoont met een paar dito dwarsstreepjes, terwijl ook aan de achterpooten heel wat zwart te zien is. Gij zult in negen van de tien gevallen met *R. campestris* te doen hebben.

En nu mijn menuetvlieg. Als ge die eenmaal gezien hebt, zult ge hem altijd gemakkelijk weer herkennen en er is gelukkig geen tweede soort die er op lijkt, zoodat ge voor twijfel bewaard blijft. De eerste kennismaking vereischt misschien een weinig moeite, want het is maar een heel klein diertje, zonder opzichtige kleuren.

Hebt ge wel eens op een zonnige zomerdag boven een bedje bijna uitgebloeide vergeet-mij-nietjes of duizendschoon of eschholtzia's, of 't kan mij niet schelen wat, kleine langwerpige vliegjes heen en weer zien schieten? Hun vleugels bewogen zoo snel, dat ge ze niet zien kondt en het lange lichaam, zwart met geelachtig grijs en hier en daar sterk glimmend, was maar moeilijk te onderscheiden in de lichtsichten en schaduwplekjes van uw bloemenperk.

Met een vluggen greep kunt ge echter gemakkelijk zoo'n diertje bemachtigen en dan ziet ge al heel gauw, dat het zich onderscheidt door het bezit van



Vleugel en poot van *Syritta pipiens*.

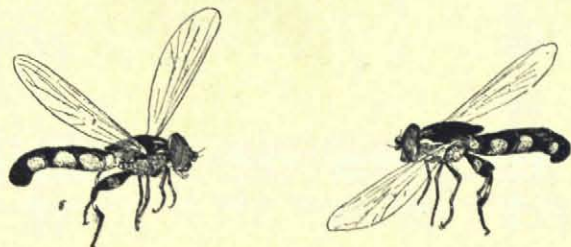
zeer dikke achterpooten, waarvan vooral het dijgedeelte bijzonder sterk ontwikkeld is. De scheen is dunner en eenigszins gekromd en sluit als een knipmes in de onderzijde van de dij. Merkwaardig is het, hoe daarbij de donkere en lichte kleurvlakken van deze lichaamsdeelen precies aan elkander sluiten, zoodat ze een geheel schijnen te vormen.

Beziet ge nu nog even het lichaam, dan merkt ge, dat het zwart op de rugzijde van het achterlijf zoo diep fluweelig is, als ge het maar ooit ergens gezien hebt, terwijl de lichte plekken aan kop en borststuk mooi fijn dof zilver lijken. Het eenvoudige diertje blijkt weer zeer verfijnd mooi te wezen. Laat het nu maar vliegen, het voegt zich bij zijn kameraadjes, die daar fijn gonzend boven de bloemen zweven.

Wat doen ze daar? Wel, van tijd tot tijd ziet ge er wel eens eentje neerkomen op de bloemen, om daar honig of stuifmeel te halen. Maar meestal doen ze niet anders dan spelen, want *Syritta pipiens*

is wel de meest speelzieke, dartele en lichtzinnige vlieg die ik ken. Wat de spreek is onder de vogels is Syritta bij de vliegen.

Hoe vaak heb ik mij in een lui half uurtje zitten te vermaken met hun bewegingen. Het meest spelen ze het contredans-spel. Een mannetje en een wijfje, of ook wel twee mannetjes of twee wijfjes plaatsen zich tegenover elkander in de lucht en staan dan een oogenblikje zwevend stil. Ze staan precies even hoog, de lichamen streng in dezelfde lijn. Nu gaat de eene langzaam vooruit, de andere wijkt met dezelfde snelheid. No. 1 wijkt uit naar rechts, No. 2 evenver naar links; rijst de eene, de andere rijst mee en altijd blijft dezelfde afstand bewaard, altijd blijven de lichamen in dezelfde lijn, alsof ze door een onbuigbare en onrekbare draad aan elkander verbonden waren en alsóf een onzichtbare hand op het midden dier draad rijzend en dalende, keerende en wendende bewegingen veroorzaakt. Soms ziet ge tien, twaalf paren tegelijk zich aldus vermeien boven uw bloemperk, dat dan een kleurige dans-



De luchtdans der Menuetvliegen.

vloer is, die niet eens door de voetjes der dansende paren beroerd wordt.

Maar opeens schijnt de demon van moedwil in een der dansenden te varen. Hij raakt uit de maat, schiet met ontoombaar geweld vooruit, bonst met zijn grootoogig hoofd tegen zijn partner, zwenkt om en treft een derde in de flank. In een oogwenk is de deftige menuet veranderd in een woeste hospartij, waaruit enkele paren zich vrijmaken om elders weer een rustiger partijtje te beginnen.

Als er in een weiland een troep spreekuwen aan 't werk is, kan men het dikwijls zien gebeuren, dat opeens een hunner een dartele bui krijgt en met zijn burens een spiegelgevecht begint. Hetzelfde heb

ik ook bij de Syritta's gezien. Ik heb 't gezien, dat er een heel rustig honig zat te puren uit een vergeet-mij-niet en dat een ander pardoos tegen hem kwam aanbonden en als 't ware tot hem zei: „kom vrind, laat ons een partijtje gaan boksen,” een verzoek waar de ander zeer bereidwillig aan voldeed.

Niet eens een vreemd kunnen ze met rust laten. Mannetjes van allerlei soort van graafwespen en bijen houden er nog al van, om op zomermiddagen lekker op een blad van een struik in 't zonnetje te zitten. Heel dikwijls worden ze dan in hun soezerij gestoord door onze menuetvliegen. De vlieg komt aan, ziet zijn slachtoffer en blijft een oogenblikje in de lucht staan zweven, zich verlustigend in de gedachte aan den por die hij den droomer toedienen zal. Eerst goed gericht en dan schiet hij vooruit met duizelingwekkende snelheid, zoodat de ander al van zijn blad aftuimelt eer hij recht weet, wat er met hem gebeurt. En als hij tot bezinning komt, dan is de snaak al weer lang verdwenen.

Zou die vlieg daar nu een bedoeling mee hebben? Zou hij zich werkelijk amuseeren? Ik weet er niets van, gij moet er maar eens iets op trachten te vinden.

Nog iets. Wanneer ge met de hand van die menuetten-dansers vangt, dan kan het wel eens gebeuren, dat ge in uw palm een kleine kriebeling voelt van een angeltje, dat zich door uw huid tracht te boren. Schrik daar maar niet van, want het angeltje komt er toch niet door. Gij hebt u laten misleiden door een oppervlakkige gelijkenis en in plaats van een vlieg een graafbijtje gepakt, dat in lichaamsvorm en manier van vliegen veel op onze dartele vriendjes lijkt. Tien tegen een, dat hij gele vlekjes in het gezicht heeft. Dan moogt ge zeggen, dat ge bij ondervinding weet, dat Syritta pipiens mimicry vertoont en met succes de graafbijtjes van het geslacht *Prosopis* nabootst. Of hij uit die gelijkenis zijn onvervaardheid tegenover andere bijen en zweefvliegen put, zou ik natuurlijk niet met zekerheid durven beweren. Misschien ook weet de rakker, dat mannetjes geen angel hebben.

JAC. P. THUISSE.



Moederkoren op Granen en wilde Grassen.

Op een wandeling langs den Zeeburgerdijk in Nov. 1900, vond ik ter hoogte van het stoomgemaal een halm van Engelsch raagrass (*Lolium perenne*), die al van verre mijn aandacht trok. Op

de plaats toch, waar zich de onderste aartjes moesten bevinden, zaten flink ontwikkelde bladspruiten. Het onderste vertoonde bovendien bij nadere beschouwing een paar kleine worteltjes.